

*А. Кухар,
студентка,
О. Холоденко,
кандидат пед. наук, доцент,
НПУ імені М.П. Драгоманова*

ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Завжди знання іноземних мов високо цінувалося. Раніше мало хто мав можливість всебічно розвивати себе вивчаючи інші мови. Проте зараз отримати знання набагато простіше, але значення іноземних мов не змінилося. Вони були і є обов'язковим критерієм у вищих навчальних закладах. І незалежно від того вивчаєш ти математику чи культуру – вивчення зарубіжних мов неодмінно займає одну з найвищих сходинок навчального п'єдесталу. Заклади вищої освіти готують майбутніх фахівців на вищому, як це можливо, рівні. На це вплинуло розширення міжнародних відносин, інтеграція України до Євросоюзу та впровадження Болонської системи в процес освіти. Особлива увага приділяється вивченню іноземної мови за професійним спрямуванням, адже саме вона дає можливість реалізувати себе в певній сфері: обмін досвідом, участь в міжнародних проектах, проведення конференцій та презентацій. Прогрес в сфері ІТ-технологій, збільшення інформаційного потоку, зростання зв'язків між іноземними компаніями призводить до того, що колись спеціалісти різних галузей зіткнулися з необхідністю використання іноземних мов в їхній професійній сфері діяльності. Тому вивчення іноземних мов за професійним спрямуванням має бути головною характерною рисою навчання у вищих навчальних закладах немовного профілю. Це в майбутньому є стійким фундаментом для успіху та вдалої кар'єри.

Питання про якість освіти та проблеми навчання іноземних мов за професійним спрямуванням опікувало багатьох вчених та викладачів-практиків: Журавський В. С., Супрун В. В., Бакаєва Г. Є., Першукова О. О., Євтушко Н. І. Редька В. Г., Топузова О. М., Козакова В. А., Лузік Е. В. та інші. Якість іншомовної підготовки учнів та студентів стала предметом вивчення таких вітчизняних дослідників як Глованчук Л. П., Бігич О. Б., Скляренко Н. К. та Пометун О. І. Так, Г. Г. Крючковий сформував стратегію навчання іноземних мов в Україні, яка слугує підґрунтям для розробки конкретних методів навчання іноземних мов, яка має такі загальні принципи: гуманістична перспектива вивчення мов (сприяння основної світової цінності – миру, сприяння міжнародному взаєморозумінні, розвиток наукового, культурного та освітнього потенціалу людини); постійне мовне самовдосконалення (здійснення права кожної людини на освіту передбачає вивчення мов протягом усього життя); мова є найкращим інструментом для комунікації та інтелектуального розвитку людини; голістичний підхід (пізнання) до викладання мов, що сприяє цілісному розуміння індивіда, етносу, культур. Саме ці принципи визначають

стратегію освіти в галузі викладання іноземних мов у навчальних закладах України [1: 10].

Якість підготовки майбутнього спеціаліста неможна уявити без використання сучасних методів та технологій. Це передбачає не лише готовність до майбутніх дилем та курйозів, а й застосування у своїй професії інформаційних та телекомунікативних технологій, робота з різними програмними платформами, дистанційні технології, які на сьогодні є дуже актуальними, а також робота з інтернет-джерелами. Сучасні трансформації в суспільстві й освіті акцентують особливу увагу на підвищенні якості підготовки педагогічних кадрів, висувачи нові вимоги до конкурентоспроможних фахівців світового ринку праці [1: 11]. Проте сьогодні виникає питання як вивчити іноземну мову і який краще використовувати матеріал для того, щоб відповідати вимогам професійно-орієнтованої програми. Важливо ретельно підібрати навчальні та наукові матеріали, які будуть доступні для всіх та легкі для сприймання, а також щоб доповнювали та поглиблювали знання студентів з профільних дисциплін та спряв розвитку навичок роботи з професійно-орієнтовними текстами [2]. По-перше – зміст та тема. Важливо підібрати текст, який повністю відповідає тематиці, щоб студенти самі вступали в дискусію, аби текст допоміг їм та розширив знання з фаху. М. Уест стверджував, що цікавий текст – головна умова виховання любові до читання іноземною мовою. Проте такого роду тексти знайти дуже важко. Вони рідко коли зустрічаються у вітчизняній літературі, яку часто можуть використовувати у навчанні. По-друге спілкування та аудіювання. Важливо не лише читати та писати, а й розуміти, адже за статистикою 2/3 знання мови це спілкування та розуміння. По-третє для того, щоб студент максимально зреалізував свій інтелектуально-творчий потенціал, йому необхідно дати свободу як у виборі дисциплін, так і в способах їх засвоєння. Таким чином, вітчизняна освіта внесла корективи в навчальні плани спеціальностей, де виокремлено курси за вибором студента, так звані вибіркові дисципліни, серед яких студенти мають можливість вибору поза межами нормативного блоку навчального плану. Також варто зазначити, що проблемою є технічне забезпечення: не вистачає мультимедійних дошок, ноутбуків для перегляду розвиваючих відео та презентацій, або навіть елементарних колонок, щоб студенти могли слухати тексти (аудіювання). Не менш важливим є нестача сучасної літератури у читацьких залах та бібліотеках. Незважаючи на значну кількість молоді, не всі після ВНЗ хочуть йти викладати у школи і університети. Тому в основному викладачами є консерватори, які вчили іноземні мови за стандартами зі специфічними поясненнями. Варто зазначити також і людський фактор, який нерідко можна спостерігати у студентів, які просто бояться говорити іноземною мовою, або пізнавати нові методи її засвоєння. Це скоріше йде як психологічний фактор самої людини. До таких людей потрібно знайти спеціальний підхід або метод викладання, щоб зацікавити їх і залучити до роботи в колективі. На разі продовжуються дебати щодо методів і напрямів якісного навчання іноземній мові за професійним спрямуванням студентів немовних факультетів вищих навчальних закладів. Невід'ємною складовою вивчення іноземної мови професійного спрямування є

самостійна робота студентів, її ефективність певною мірою визначає якість професійної підготовки. Цей вид діяльності передбачає самостійне виконання лексичних, граматичних вправ різного типу, самостійне опрацювання текстів, складання глосаріїв, пошук певної інформації, написання творчих робіт, підготовка рефератів, доповідей з наступною усною презентацією тощо. Самостійна робота може вважатися ефективною, коли студенти зацікавлені в її виконанні, але є і такі, які просто пасивно навчаються і взагалі не мають прогресу у вивченні мов.[2] Тому важливо знайти раціональні форми, методи і засоби організації самостійної роботи з урахуванням готовності до неї студентів.

Загалом як таких проблем у вивченні іноземної мови за професійним спрямуванням немає. Прогрес та розвиток науки підняв рівень викладання іноземних мов, що в свою чергу покращило сприймання та вивчення студентами нефілологічних факультетів зарубіжних мов, які надалі допоможуть їм у подальшій професійній діяльності. Саме зв'язки з міжнародними компаніями, обмін досвідом та самовдосконалення учня є запорукою успіху не лише особи, а й країни загалом. Адже саме «золота молодь» формує економічні та торгові зв'язки, які спряють покращенню суспільства. Головна проблема сучасного викладання, на мою думку, є оснащення навчальних заходів. А в основному кабінети укомплектовані.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Гришкова Р. О. Методика навчання англійської мови за професійним спрямуванням студентів нефілологічних спеціальностей/Гришкова Р. О//Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Чорноморський державний університет імені Петра Могили. – 2015 р. – С. 10 – 11.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / [наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва]. – К. : Ленвіт, 2003. – С. 8
3. Крючков Г. Г. Стратегія навчання іноземних мов в Україні / Г. Г. Крючков // Іноземні мови в навчальних закладах. – К. : Педагогічна преса. – 2002. – С.1–2.
4. Проблеми та перспективи навчання іноземних мов у ЗВО : матеріали міжнародного науково-методичного семінару (Харків, 23 січня 2019 р.). – Х. : ХНАДУ, 2019. – 170 с.
5. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1161> (дата звернення 10.03.21)
6. URL: <http://www.univd.edu.ua/science-issue/issue/4006> (дата звернення 10.03.21)